

ประโยค ป.ธ.๙
แต่ง ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๕

ศาสนาทั้งหลายสั่งสอนเพียงแต่ให้ละชั่วและบำเพ็ญความดี แต่ไม่สอนให้เข้าถึงใจ
ย่อมเป็นทางให้เข้าถึงความสุขอันแท้จริงไม่ได้ ย่อมไม่ลูถึงประโยชน์ที่มุ่งหมายคือ
ความสงบแห่งใจ เพราะจิตใจย่อมมากไปด้วยอารมณ์ ถ้าเป็นอารมณ์อันดีงามซึ่งเป็นที่
น่าปรารถนา ย่อมชวนให้โลก ให้ทะเยอทะยานอยากได้ ให้ปรารถนายิ่ง ๆ ขึ้นไป
ถ้าเป็นอารมณ์อันร้ายไม่ดีงามซึ่งไม่เป็นที่น่าปรารถนา ย่อมโกรธแค้น ย่อมพยายาม
และย่อมผูกอาฆาตมาดร้าย เห็นบุคคลอื่นได้ดีริษยาคิดตัดรอน เห็นบุคคลอื่นเดือดร้อน
คิดกระหน่ำซ้ำเติม

อนึ่ง ธรรมดาบุคคลย่อมเห็นตนเป็นสำคัญ ไม่ปรารถนาให้บุคคลอื่นได้ดีกว่า
ตน และไม่ปรารถนาเห็นบุคคลซึ่งตนเห็นว่าต่ำกว่ามาเสมอตน หลงตนเห็นตนเป็น
สำคัญกว่าบุคคลทั้งหลาย ทำผิดพลาดเพราะถือตนเป็นประมาณ เมื่อจิตใจยัง
แวดล้อมด้วยอารมณ์คือความโลภ ความโกรธ ความหลงเช่นนี้ ย่อมไม่พองใส ย่อม
เป็นจิตใจที่เศร้าหมอง เป็นทางให้ทำทุจริตได้นานาประการ ถ้าชำระจิตใจให้บริสุทธิ์สะอาด
พยายามชำระล้างให้หมดมลทิน ด้วยให้ห่างจากโลก คือโดยพิจารณา ให้เห็นว่า โลก
เกิดขึ้นย่อมทำให้ทะเยอทะยานอยากได้ไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งไม่ใช่เรื่องของความสุข เพราะ
มีทุกข์ในเรื่องต้องทะเยอทะยานแล้วไม่สมหวังเป็นประการสำคัญ ให้ห่างจากความโกรธ
โดยพิจารณาให้เห็นว่า บุคคลทั้งหลายรวมทั้งตนเองด้วย ย่อมปรารถนาความสุข และ
เกลียดชังความทุกข์ด้วยกัน ทุกถ้วนหน้า ควรจะมีเมตตาต่อกันเป็นสำคัญ และในเรื่อง
ที่กลัวคนนั้นจะดี กลัวคนโน้นจะเสมอ อันเป็นเรื่องแห่งความริษยานั้น ย่อมทำความ
ทุกข์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้มีความริษยา เพราะไม่สามารถจะบันดาลให้เป็นไปตามความนึกคิด
ของตนได้ และเพราะเมื่อจิตใจเศร้าหมองแล้ว ย่อมเป็นทางให้กระทำผิดและพุดผิด

อันเป็นเหตุให้เบียดเบียนตนและบุคคลอื่นให้เดือดร้อน ให้ห่างจากหลง โดยพิจารณา
ให้เห็นว่า การเข้ากับตนเป็นประมาณ นึกว่าตนนั้นแหละสำคัญ อะไรก็ตนแล้ว
ย่อมหากคนคบหาเป็นเพื่อนที่ดียาก และเป็นเหตุให้ทำทุจริตได้ เพราะความเห็นผิด หรือ
ถือความคิดเห็นของตนเป็นใหญ่ ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที

เฉลย ประโยค ป.ธ.๙

แต่ง ไทยเป็นมคธ

พ.ศ. ๒๕๔๕

โลกสมิ หิ สาสนานิ สมพหุลานิ อตถิ, เตสํ สดถาโร “สพฺพปาปสฺส อกรรมํ
 กุสลสฺสุปฺสมปทา จาคิ โอวาททฺวเยเนว อตฺตโน อตฺตโน สาสนิกเก อานุสาสนนฺติ, น ปน
 สจฺจิตฺตปริโยทปนฺตถาย; ตสฺมา หิ เนสํ โอวาทกฺรา สาสนิกา ทิฏฺฐเชว ฐมฺเม จ สมฺปราเย จ
 อตฺเต อธิคฺจณฺติ, น ปน นิพฺพานสงฺฆาตํ ปรมตฺถํ ๑

มนุสฺसानํ หิ จิตฺตํ นาม อารมฺมณพหุลํ โหติ นานารมฺมณेषु พฺยาสตฺตํ ๑ ตณฺจ
 อารมฺมณํ อตฺถิ อិฏฺฐารมฺมณํ อตฺถิ อนิฏฺฐารมฺมณํ ๑ ตตฺถ อิฏฺฐารมฺมณนาภิกฺขุตฺสส โลโก
 อฺปฺปชฺชติ ๑ โลกาภิกฺขุตฺสส ตณฺหา อฺปฺปชฺชติ กิยฺโยโส มตฺตตาย ปวตฺตติ ๑
 อนิฏฺฐารมฺมณนาภิกฺขุตฺสส โทโส อฺปฺปชฺชติ โทสาภิกฺขุตฺสส พฺยาปาโทปิ อามาโตปิ
 อฺปฺปชฺชติ ๑ เอวฺรูปฺ คตฺทภิกฺขุโต อตฺตโน เวรีนํ สุชฺชปฺตตํ ทิสฺวา อฺสฺสยฺยติ, ตสฺส วินาสํ
 อฺปฺปาทเหตุํ จินฺเตติ; อตฺตโน ปน เวรีนํ ทฺวชฺชปฺตตํ ทิสฺวา โสมนสฺสปฺตโต โหติ, ตสฺส
 กิยฺโยโส มตฺตตาย ทฺวชฺชํ อฺปฺปาทเหตุํ จินฺเตติ ๑

โมหาภิกฺขุตา จ มนุสฺสา เสยฺโยหมสมิ มนุสฺเสสฺสุติ อตฺตานํ มณฺเณนฺติ, เนว เวรีโน
 อตฺตนา เสยฺยตฺรภาวํ ปตฺถเนนฺติ, น จ โย “มยํ ยํ ทินฺตโรติ อวมณฺณโต โหติ, ตสฺส
 อตฺตนา สมภาวํ ปตฺถเนนฺติ ๑ เต เอวํ อตฺตานํ อณฺเณสํ เสยฺยตฺรํ มณฺเณมานา
 อตฺตาริเปเตยฺยํ คเหตุวา มิจฺจาปฺปฏิปตฺติยํ อตฺตานํ ปวตฺตาเปนฺติ ๑ เอวํ โลกาทีหิ อภิกฺขุตํ
 จิตฺตํ น วิปฺปสึทฺติ เอกนฺเตเนว สงฺกิลิสฺสติ ๑ เอวฺรูปฺจิตฺตา จ กายทฺวจฺจริตาทีนํ จรณฺติ ๑

สเจ ปน โลกาทีหิ จิตฺตํ ปริโยทเปนฺติ นิมฺมลํ ปริโสธเนนฺติ, ทฺวิฏฺฐตณฺจ กโรนฺติ, ตํ
 วิปฺปสึทฺติ น สงฺกิลิสฺสติ ๑ กถํ ๑ “อฺปฺปนฺโน โลโก อปริยฺนตํ ตณฺหํ ชเนติ, ตํ สุชาวํ
 น โหติ, เอกนฺเตเนว ทฺวชฺชาวํ, ยมฺปิจฺฉํ หิ น ลภฺติ ตมฺปิ ทฺวชฺชนฺติ เอวมาทีนา
 ปจฺจเวกฺษเณน โลกาภิกฺขุตํ จิตฺตํ ปริโยทเปนฺติ ๑

“ยถาหิ สุขกาโมมฺหิ ทุกฺขปฏิกฺุโล, เอวเมว สหฺเพ มนุสฺสา, ตสฺมา หิ มนุสฺสา
 อณฺวมณฺณํ เมตฺตาเยยฺยุํ; โย อีสฺสาภิกฺุโต โหติ อีสฺสาปกฺุโต เอวเมวสฺส โหติ “อสฺโก นาม
 ลาภาทิหิ มยา อุตฺตรโร มา โหตุ มา วา สมฺภูโตติ; อีสฺสา จสฺส ปตฺถนา น สกฺกา
 ยถิจฺฉิตฺตเมว สาเรตุํ เอกนฺเตเนวสฺส ทุกฺขํ โหติ เอวํ อีสฺสาย ปทฺฐจฺฉิตฺโต กโรนฺโต
 ภายทฺวจฺฉริตํ กโรติปิ ภาสนฺโต วจิทฺวจฺฉริตํ ภาสฺติปิ, เตเนว นานปฺปการํ ทุกฺขํ อตฺตโน เจว
 ปเรสฺสจ อฺปฺปชฺชตีติ เอวมาทินา ปจฺจเวกฺษณฺน โทสฺยาภิกฺุตํ จิตฺตํ ปรีโยทเปฺนติ ฯ”

โย หิ อตฺตาริปเตยฺเยน เจว “เสยฺโยหมสฺมิ มนุสฺเสสฺสุ, สหฺเพปิ มเมว วเส
 วตฺตนฺตุ, มณฺเฑว อาปฺุจฺฉิตฺวา กโรนฺตุติ มณฺเฑนาย จ สมฺนฺนาคฺโต โหติ, โส มิจฺฉาทิกฺุจฺฉิตฺโตปิ
 อตฺตาริปเตยฺยโตปิ ทุกฺเคน โอวาททายกํ กลฺยาณมิตฺตํ ลภฺติ, ทฺวจฺฉริตานิ จรฺตีติ เอวมาทินา
 ปจฺจเวกฺษณฺน โมหาภิกฺุตํ จิตฺตํ ปรีโยทเปฺนติ ฯ”

พระธรรมกิตติวงศ์	สุรเดโช	วัดราชโอรสาราม	แต่ง
สนามหลวงแผนกบาลี			ตรวจแก้.